

ΝΟΥΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2023

 ΟΜΙΛΟΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ	ΟΝ/ΜΟ			
	ΜΑΘΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ		
	ΤΑΞΗ	Γ ΛΥΚΕΙΟΥ		
	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	23/04/2023	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	3 ΩΡΕΣ

ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

A.1.1 Να αποδώσετε το νόημα των παρακάτω ορισμών : Πεδινοί , Οργανικός Νόμος , Μεγάλη Ιδέα.

(μονάδες 12)

A.1.2 Να ορίσετε τις παρακάτω ερωτήσεις ως ΣΩΣΤΕΣ ή ΛΑΘΟΣ.

1. Από το 1833 έως το 1870 είχαν διανεμηθεί 650.000 στρέμματα γης.
2. Στις 4 Αυγούστου 1936 ο Ιωάννης Μεταξάς καταλύει το κοινοβουλευτικό καθεστώς διαλύοντας τη Βουλή.
3. Ο Ρωσοτουρκικός πόλεμος 1887-1889 αναθέρμανε το όνειρο ανάκτησης της Ηπείρου , της Θεσσαλίας και της Μακεδονίας.
4. Στις εκλογές αμέσως μετά την εγκατάσταση του Αρμοστή στην Κρήτη αναδείχθηκαν 138 χριστιανοί και 50 μουσουλμάνοι πληρεξούσιοι.
5. Το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας ιδρύθηκε το 1682 από τον Τραπεζούντιο δάσκαλο Σεβαστό Κυμινήτη.

(μονάδες 5)

ΘΕΜΑ Β

A.2.1

Να αναφερθείτε στη διαμάχη αυτοχθόνων-ετεροχθόνων καθώς και στις ρυθμίσεις που υιοθέτησε η Εθνοσυνέλευση του 1844 αναφορικά με :

- α) Τις προϋποθέσεις για την απόκτηση της ιδιότητας του Έλληνα πολίτη.
- β) Στο θέμα των όρων εκλογής των βουλευτών.

(μονάδες 11+6)

A.2.2

Να αναλύστε τα χαρακτηριστικά των κατοικιών (σύστημα ανέγερσης, μορφή , διαφοροποιήσεις) που κατασκευάστηκαν από την ΕΑΠ και το κράτος προκειμένου να αποκατασταθούν:

- α) Οι πρόσφυγες των πόλεων
- β) Οι πρόσφυγες της υπαίθρου.

(μονάδες 12+4)

ΘΕΜΑ Γ

Με βάση τα παραθέματα και τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε :

- α) Στην πολιτική κατάσταση που υπήρχε στην Ελλάδα μετά από τη δεύτερη παραίτηση Βενιζέλου το 1915 έως και την είσοδο της χώρας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.
- β) Στις διπλωματικές ενέργειες του μητροπολίτη Χρυσάνθου προκειμένου να συντονίσει την δημιουργία Πόντο-αρμενικού κράτους.

(μονάδες 15+10)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Από την πλευρά του ο Κωνσταντίνος προσπαθούσε απεγνωσμένα να διασωθεί και συνέχιζε να εκμεταλλεύεται τις αντιθέσεις μεταξύ των χωρών της Αντάντ. Επιχείρησε να προσεγγίσει και να εξευμενίσει τους Άγγλους αντικαθιστώντας στις 21 Απριλίου 1917 την κυβέρνηση Λάμπρου με τη νέα κυβέρνηση Ζαΐμη. Λίγο νωρίτερα είχε επιτραπεί να κυκλοφορήσουν ξανά οι βενιζελικές εφημερίδες. Ήταν όμως πλέον πάρα πολύ αργά. Οι Γάλλοι ήταν τελικά **εκείνοι που επέβαλλαν** ριζική λύση "του ελληνικού προβλήματος" έχοντας αποσπάσει στις 16 Μαΐου την συγκατάθεση των Άγγλων. Το σχέδιο ανέλαβε να εκτελέσει ο Γάλλος γερουσιαστής Ζονάρ με τη συνδρομή του Σαραϊγ. Οι αντιρρήσεις και οι διαμαρτυρίες της Ιταλίας και της Ρωσίας δεν είχαν κανένα αποτέλεσμα. Τελικά , στις 29 Μαΐου 1917 , ο Ζονάρ επέδωσε στο Ζαΐμη τελεσίγραφο δήθεν εξ ονόματος των "Προστατιδών Δυνάμεων" μολονότι δεν είχε καμία εξουσιοδότηση από τη Ρωσία. Το τελεσίγραφο αξίωνε την άμεση παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου υπέρ ενός από τους γιους του. Ο μελλοντικός βασιλιάς Γεώργιος Β΄ είχε δείξει ότι δεν διέφερε από τον πατέρα του σε νοοτροπία και γερμανοφιλία . Μετά από Συμβούλιο του Στέμματος και παρά την επιμονή όσων ήθελαν αντίσταση μέχρις εσχάτων (όπως ο Μεταξάς και το πλήθος) ο Κωνσταντίνος αναχώρησε τελικά από την Ελλάδα στις 2 Ιουνίου χωρίς όμως να παραιτηθεί και αναλαμβάνοντας ουσιαστικά ως τοποτηρητής ο δευτερότοκός του γιος Αλέξανδρος.

Γιώργος Μαυρογορδάτος , "1915 Ο εθνικός διχασμός"

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ο Βενιζέλος από πολύ νωρίς είχε θέσει ως στόχο πρώτης προτεραιότητας την προσάρτηση της Σμύρνης. Η επέκταση του νεοελληνικού κράτους στα μικρασιατικά παράλια είχε γίνει για τον ίδιο έμμονη ιδέα παραμερίζοντας άλλα σημαντικά ζητήματα. Ήταν λοιπόν φυσικό να αρπάξει την μοναδική ευκαιρία που του δόθηκε το Μάιο του 1919 όταν η Ιταλία προσπάθησε να δημιουργήσει τετελεσμένα στα μικρασιατικά παράλια καταλαμβάνοντάς τα. Οι Μεγάλες δυνάμεις αντέδρασαν έντονα για αυτή την κίνηση και στράφηκαν στην Ελλάδα ώστε να καταλάβει εκείνη τη Σμύρνη , όπως και έγινε. Τέτοια ευκαιρία , όπως ήξερε καλά ο Βενιζέλος , δεν επρόκειτο να ξαναπαρουσιαστεί. Ο Βενιζέλος υπολόγιζε , όχι μόνο στις Μεγάλες Δυνάμεις και την βρετανική ισχύ που τον υποστήριζε ανοικτά αλλά και στην Αρμενία που επρόκειτο να ιδρυθεί καθώς και στην προοπτική στρατιωτικής παρουσίας σε περιοχές της Μικράς Ασίας από δύο ακόμη Μεγάλες δυνάμεις , την Γαλλία και την Ιταλία. Υπό αυτή την προοπτική ο Βενιζέλος δεν ήταν ούτε λιγότερο διορατικός ούτε περισσότερο απερίσκεπτος. Ποιος θα μπορούσε τάχα να προβλέψει τον Ιούνιο του 1919 όταν υπογραφόταν η Συνθήκη των Βερσαλλιών την σωματική και ψυχική κατάρρευση του Αμερικανού προέδρου Ουίλσον και την αποτυχία του να εξασφαλίσει από την Γερουσία την απαιτούμενη πλειοψηφία για την έγκριση της Συνθήκης ; Η αποτυχία αυτή σήμαινε την αναπάντεχη επιστροφή των ΗΠΑ στον απομονωτισμό , στον διαμελισμό της Αρμενίας από την Τουρκία και τη Σοβιετική Ένωση και ο τερματισμός της περικύκλωσης της Τουρκίας από τους συμμάχους της Ελλάδας.

Γιώργος Μαυρογορδάτος , "1915 Ο εθνικός διχασμός"

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Τον Ιούνιο του 1917 σχηματίζεται η κυβέρνηση Βενιζέλου στην Αθήνα , αίρεται ο αποκλεισμός των Συμμάχων και συγκαλείται η Βουλή που είχε εκλεγεί το 1915. Οι Βενιζελικοί δεν θα φανούν λιγότερο ευρηματικοί από τους προκατόχους τους στην καταδίωξη των αντιπάλων τους , ούτε

θα δείξουν μεγαλύτερο σεβασμό στους θεσμούς. Στην πραγματικότητα θα κυβερνήσουν εξίσου αυταρχικά. Οι κατηγορίες για δικτατορία που τους απέδιδαν οι αντίπαλοί τους δεν ήταν αθεμελίωτες. Παράλληλα οι προσπάθειες συγκρότησης ενός αξιόμαχου στρατού σε συνθήκες κάθε άλλο παρά ευνοϊκές για κάτι τέτοιο θα προκαλούσε αντιδράσεις που κυμαίνονταν από την παθητική αντίσταση μέχρι τις μαζικές λιποταξίες και τις στάσεις. Οι εκτελέσεις ήταν το αμέσως επόμενο βήμα. Σε ένα τέτοιο πλαίσιο το χάσμα μεταξύ των παρατάξεων ήταν εύκολο να εδραιωθεί.

Κώστας Κωστής, "Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας"

ΚΕΙΜΕΝΟ Δ

Ο Χρύσανθος, ακολουθώντας τις οδηγίες του Βενιζέλου, συνομίλησε ανεπίσημα με τους Αρμενίους αντιπροσώπους στη Διάσκεψη της Ειρήνης το Μάιο του 1919 στο Παρίσι. Έτσι, παρόλο που παρέμεινε ένας αφοσιωμένος θιασώτης του ποντιακού κινήματος ανεξαρτησίας, μετά τις συναντήσεις του με το Βενιζέλο δέχθηκε να διερευνήσει τις πιθανότητες αρμενο – ποντιακής συνεργασίας. Μια τέτοια πρόταση έγινε περισσότερο ελκυστική μετά την αποτυχία του Μητροπολίτη να εξασφαλίσει συγκεκριμένη βοήθεια για την ίδρυση χωριστού κράτους Πόντου κατά τη διάρκεια των διπλωματικών του ενεργειών στην Ευρώπη το καλοκαίρι του 1919. [...] Συνεχίζοντας τη διπλωματική του προσπάθεια, ο Χρύσανθος έφθασε στην αμερικανική πρωτεύουσα Εριβάν. Εκεί έλαβε μέρος σε παρατεταμένες συνδιασκέψεις με την αρμενική κυβέρνηση από τις 10 έως τις 16 Ιανουαρίου 1920. [...] Τελικά, αυτές οι παρατεταμένες διαπραγματεύσεις τερματίστηκαν όταν οι Έλληνες Πόντιοι και η αρμενική κυβέρνηση του Εριβάν συμφώνησαν να δημιουργηθεί μια «ποντιο – αρμενική συνομοσπονδία», έμεινε όμως να καθοριστεί επακριβώς ο βαθμός ομοσπονδοποίησής της. Η συμφωνία υπογράφηκε από τον Αρμένιο Πρωθυπουργό Α. Χατισιάν και το Μητροπολίτη Χρύσανθο. ..

Α. Αλεξανδρής, «Η ανάπτυξη του εθνικού πνεύματος των Ελλήνων του Πόντου, 1918-1922

ΘΕΜΑ Δ

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε:

α) Στις οικονομικές συνθήκες που υπήρχαν στην Ελλάδα από το 1910 έως και το τέλος των Βαλκανικών Πολέμων.

β) στον τρόπο με τον οποίο επηρέασαν οι Βαλκανικοί πόλεμοι τη στάση του Ελευθερίου Βενιζέλου ως πρωθυπουργού της Ελλάδος έως τις 12 Οκτωβρίου 1912.

(μονάδες 15+10)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η δημοσιονομική πειθαρχία που επέβαλε ο ΔΟΕ πολύ σύντομα έδειξε τα αποτελέσματά της. Ενώ οι αρχικές του εκτιμήσεις ανέφεραν έσοδα από 85 έως 95 εκατομμύρια δραχμές για την δεκαετία 1898-1998, αυτά για την ίδια περίοδο κυμαίνονταν από 96 έως 115 εκατομμύρια δραχμές.[...] Συνάμα όμως στην επιτυχία της Ελλάδας στους Βαλκανικούς πολέμους συνέβαλλε ιδιαίτερα και η εξαιρετική κατάσταση των δημοσίων οικονομικών της. Τα πλεονάσματα των προϋπολογισμών του 1910 και 1911, από κοινού με τα περισεύματα της προκαταβολής των 40 εκατομμυρίων του 1910 και δανείου των 110 εκατομμυρίων του 1911 δημιούργησαν πολύ μεγάλη ταμειακή άνεση στο ελληνικό κράτος, ακριβώς λίγο πριν ξεσπάσουν οι Βαλκανικοί πόλεμοι. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η Ελλάδα κατάφερε να ανταπεξέλθει στα προβλήματα χρηματοδότησης της πολεμικής προσπάθειας χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες.[...] Αν όμως τα ποσά αυτά διευκόλυναν την Ελλάδα ώστε να αντιμετωπίσει τους Βαλκανικούς πολέμους χωρίς ιδιαίτερες οικονομικές δυσκολίες, δεν της δημιούργησαν τις προϋποθέσεις και τη δημοσιονομική επάρκεια για να ανταποκριθεί στο υπέρογκο κόστος, τόσο της πολεμικής προσπάθειας όσο και της διοικητικής ενσωμάτωσης των Νέων Χωρών. Το 1913 οι παραδεδεγμένες δαπάνες για τις πολεμικές επιχειρήσεις ανέρχονταν σε 412 εκατομμύρια δραχμές στις οποίες θα πρέπει να προστεθούν άλλα 280 εκατομμύρια ως παράπλευρες δαπάνες

τη στιγμή που το δημόσιο χρέος της χώρας ανερχόταν σε 755 εκατομμύρια. Έτσι στις 2 Φεβρουαρίου 1914 η Ελλάδα θα προβεί στην σύναψη του μεγαλύτερου δανείου της μέχρι τότε ιστορίας της , του δανείου των 500 εκατομμυρίων φράγκων. Οι πολύ ευνοϊκοί όροι έκδοσης του δανείου έδειχναν χωρίς αμφιβολία τις προσδοκίες που υπήρχαν στη Δυτική Ευρώπη για το μέλλον του ελληνικού κράτους αλλά και για το κύρος και της ικανότητας του διοικητή της Εθνικής Τράπεζας Ι. Βαλαωρίτη ο οποίος χειρίστηκε και τις σχετικές διαπραγματεύσεις.
Κώστας Κωστής , "Τα κακομαθημένα παιδιά της Ιστορίας"

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] Ο Βενιζέλος και οι Φιλελεύθεροι και πάλι θριάμβευσαν. Στη νέα Βουλή [...] άσκησαν την αντιπολίτευση οι παλιοί ηγέτες Γ. Θεοτόκης, Δ. Ράλλης, Κ. Μαυρομιχάλης και οι νέοι πολιτικοί ηγέτες Δ. Γούναρης, Π. Τσαλδάρης και λίγο αργότερα ο Ν. Δημητρακόπουλος. Η Βουλή αυτής της περιόδου υπήρξε εκείνη που επί ημερών της η Ελλάδα θριάμβευσε, αν και άρχισε το έργο της κάτω από δραματικές, πραγματικά, συνθήκες, που είχε δημιουργήσει η τελευταία ανάφλεξη του Κρητικού Ζητήματος. Η Κρήτη σκόπιμα είχε διενεργήσει εκλογές την ίδια μέρα με την Ελλάδα, με σκοπό να αποστείλει τους εκπροσώπους της στη νέα ελληνική Βουλή, αφού μετά το κίνημα των Νεότουρκων το νησί είχε κηρύξει την ένωση με την Ελλάδα. Μάλιστα, τα αποτελέσματα ήταν εντελώς διαφορετικά από αυτά στην Ελλάδα, καθώς το κόμμα του Ε. Βενιζέλου εξέλεξε μόνο 23 βουλευτές σε σύνολο 69. Η Τουρκία όμως παραμόνευε για να βρει αφορμή και να επιτεθεί εναντίον της Ελλάδας. Ο Βενιζέλος, βλέποντας ότι δεν ήταν καιρός για πολεμικές περιπέτειες, αρνήθηκε κατηγορηματικά στους βουλευτές από την Κρήτη να εισέλθουν στην ελληνική Βουλή. [...] Η άρνηση αυτή δεν ήταν καθόλου εύκολη για τον παλαιό αγωνιστή και επαναστάτη. Τέσσερις μέρες παρέμεινε κλεισμένος στο ξενοδοχείο «Φρύνη» του Παλαιού Φαλήρου, στο οποίο διέμενε.

Παπαρρηγόπουλος, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τ.5: 1882-1974, National Geographic, σ.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μολύβι μόνο για σχέδια, διαγράμματα και πίνακες.
5. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων